

Tři kužely & Mozart – informace pro pedagoga

STRUČNÝ POPIS AKTIVITY:

Typ aktivity: Debatní

Třída: pro žáky 8. a 9. tříd nebo pro žáky 1. ročníku na čtyřletém gymnáziu střední školy

Počet žáků: 30 žáků, nicméně počty se dají jednoduše upravit pro konkrétní třídu (více v sekci o dělení skupin).

Časová dotace: přibližně 45 minut (bez započítaného času cesty ze školy na místo), nicméně se dá v případě potřeby protáhnout i na delší čas

Lokace: Dominikánské náměstí, Zelný trh

Počet pedagogů: 1

Potřebné materiály: Pro každého žáka 1x oboustranný pracovní list, psací potřeby, případně informace k sochám pro pedagoga (dostupné na konci tohoto dokumentu)

V této aktivitě budou žáci debatovat podobnosti a odlišnosti jedné brněnské sochy a jednoho sousoší. Pedagog navštíví s žáky 8. / 9. tříd / 1. ročníku čtyřletého gymnázia / střední školy dvě lokace. První je Dominikánské náměstí a sousoší tří kuželů. Zde pedagog uvede program a poví dětem něco o sousoší (informace přístupné i v tomto listu). Následně se přesunou na Zelný trh k soše věnované Mozartovi před divadlem Reduta. Zde pedagog opět dětem poskytne informace k soše a následuje samotná aktivita. Děti jsou rozděleny do několika dvojic skupin, vždy jedna skupina pro to, že jsou si sochy podobné, a druhá pro to, že jsou sochy odlišné. Následně musí jednotlivé skupinky vymyslet obhajobu pro jejich postoj. Po uplynutí stanoveného času se potom skupinky střídají s podáváním svých obhajob o podobnosti/odlišnosti soch. V závěru pak vzniká prostor pro diskusi, kdo je přesvědčen o podobnosti či odlišnosti soch, proč, a lze hovořit o tom, jak je umění otevřeno interpretaci a pluralitě názorů. Aktivita se dá podle věku a počtu dětí rozšířit.

PRŮBĚH:

CO JE TŘEBA MÍT PŘIPRAVENO DOPŘEDU?

Vyučující si pro tuto aktivitu potřebuje pouze vytisknou pracovní list a to tolik, kolik je žáků. Pracovní listy by měly být vytištěny oboustranně, takže každý žák dostane jeden list. Také je vhodné žákům již dopředu oznámit, že budou na aktivitu ve městě potřebovat něco na psaní a ideálně také podložku (stačí sešit), i když není nutná.

PRŮBĚH AKTIVITY:

Aktivita začíná na Dominikánském náměstí, kde žáci dostanou pracovní listy. V první části aktivity bude mít učitel krátké povídání o Třech fontánách, následně se skupina přesune na Zelný trh a zde bude mít učitel výklad k Mozartovi (poznámky k výkladu níže). Zbytek aktivity

se bude odehrávat zde, jelikož jsou zde kolem sochy lavičky k sezení a také omezený provoz aut.

Nyní je třeba žáky rozdělit do skupin přibližně po 4-6 lidech. Důležitý je ale hlavně počet skupin – ten by měl být vždy sudý. V případě třicetičlenné třídy tedy doporučujeme rozdělit žáky na 6 skupin po 5 lidech. Skupinám nyní rozdáme čísla.

Všechny sudé skupiny budou obhajovat odlišnosti, všechny liché podobnosti mezi sochami. Do skupin můžeme také rozdat role, které si žáci určí mezi sebou. Jsou to role:

- Ten, který zapisuje poznámky a nápady
- Hlavní mluvčí, který bude na konci prezentovat
- Časovač – tento žák bude stopovat čas hlavnímu mluvčímu
- Hledač na internetu – může hledat informace o sochách online

Na společnou přípravu své argumentace mají jednak prostor na druhé straně pracovního listu a časově prostor cca 5-7 minut. Před spuštěním limitu žákům také řekneme, že cílem je tedy vést cca dvouminutové povídání o tom, co mají sochy společné (liché skupiny) a odlišné (sudé skupiny). Podle toho, jak vyhodnotíme, že jsou žáci znalí umění, můžeme navrhnout i okruhy toho, na co se při přípravě argumentů zaměřit: například materiál, struktura, umístění, tvar...

Poté necháme všechny skupiny odargumentovat jejich nápady. Skupiny budou argumentovat střídavě sudé a liché. Nakonec celé aktivity si stoupneme do kroužku (nebo tak, abychom na sebe všichni viděli), a budeme krátce hlasovat, pro koho jsou tedy sochy odlišné a pro koho spíše podobné. Pár zájemců necháme sdílet důvod jejich výběru a celou aktivitu zakončíme tím, že je umění subjektivně vnímáno, proto se naše názory na něj liší.

MOŽNOSTI ROZŠÍŘENÍ:

Z časových důvodů jsme aktivitu zkrátili na aktuální verzi, nicméně zde je pár nápadů, se kterými se dá také pracovat:

- pro větší soutěživost a také zahrnutí zrovna neprezentující skupiny do děje můžeme nechat „diváky“ po odargumentování dvěma skupinami hlasovat pro to, která skupina byla přesvědčivější
- po odprezentování dvou skupin bychom také mohli rozprout debatu mezi skupinami i s diváky a učitelem
- seznamování se se sochami (a tedy informace z medailonů) by se daly také udělat formou hry – děti by dostaly vždy nějakou informaci a snažily se ji zařadit ke správné soše, potom bychom to zkontrolovali

INFORMACE K SOCHÁM:

MOZART:

- socha odhalena 15. 5. 2008
- materiál: bronz, tmavá patina
- výška i s podstavcem: 700 cm, jen socha Mozarta s klavichordem – 260 cm
- samotná bronzová socha byla ulita na Smíchově v Praze, vzor si Gebauer vytvořil z polystyrenu, aby s ní mohl jednoduše manipulovat a vynášet ji ven, kde mohl pozorovat, jak funguje tvar sochy se stíny. Předloha klavichordu byla ze dřeva

- vítězné dílo soutěže projektu Sochy pro Brno, vybíralo se ze 14 návrhů a tahle vyhrála (Horáček byl předsedou)
- socha je umístěna před divadlem Reduta, jelikož tam Mozart ve svých 11 letech i se svou sestrou koncertoval (r. 1767)
- socha Mozarta je umístěna na sloupu jednak proto, aby ladila s barokními sochami na Zelném trhu (kašna Parnas a sloup Nejsvětější Trojice), druhak se takhle socha nachází v úrovni 1. patra budovy, kde se nachází hlavní sál. Kromě toho je samotný budova divadla Reduta ozdobena sloupy, což ladí se sloupem, na kterém stojí Mozart
- ideový záměr: představení, balancování, pocit svobody a výjimečnosti
- postava má jedno křídlo ulomené, to jako vzpomínku toho, že měl Mozart tragický osud
- hlava sochy je aproportionální vůči tělu – tělo patří jedenáctiletému chlapci, podle kterého Gebauer i modeloval, hlava odpovídá podobě Mozartovi tak, jak ji známe z různých vyobrazení
- při slavnostním odhalování sochy doprovodný program ztvárnili členové baletu a sólisté opery ND Brno

TŘI KUŽELY:

- odhaleno 7. 8. 2023
- materiál: bronz
- 3 různě velké zploštělé trychtýře
- střídavě z nich stříká voda nebo vodní pára
- koncepčně to má připomínat neustále utíkající vodovodní potrubí
- *nekonečné perspektivě ubíhající potrubí a odkazují na výfuky parovodního potrubí, kterých byly po Brně desítky a dnes postupně mizí*
- vodní prvek na Dominikánském náměstí
- *je to systém pro vodní trysky, voda bude stříkat pod tlakem na jednu stranu a ten tlak ji vyžene přes vrchní oblouk a po vnější viditelné straně pak bude stékat. A do toho tam bude ještě tryska s vodním mlžením*
- tvar trychtýřů odvozen od směru stříkající vody
- odlito ve slévárně v Mníšku na Liberecku
- trychtýře jsou složeny z více částí, které byly postupně odlity. Nejmenší trychtýř je svařen z osmi dílů, ten největší ze 35
- každý kužel byl pak ještě dobroušen a upraven do finální podoby
- Pavlacký s Gabrielem vyhráli soutěž o vodní prvek na Dominikánském náměstí v roce 2021, pak měli 18 měsíců na dokončení
- účelem je zpříjemnění letních dnů na náměstí, kde je jinak jen dlažba

- největší kužel měří 2 metry a váží přes tunu
- voda v kuželech se dá ovládat na dálku, takže se to může přizpůsobovat aktuálnímu počasí